

KOOSKÕLASTUSTABEL

Nõuded toitlustamisele kinnipidamisasutuses määruse muutmise

mai 2026

NR.	ESITAJA JA MÄRKUSE SISU	VASTUS
1.	Tervise Arengu Instituut	
	Esitasite 24.04.2026 Tervise Arengu Instituudile (edaspidi TAI) kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks sotsiaalministri 9. juuli 2025. a määruse nr 29 „Nõuded toitlustamisele kinnipidamisasutuses“ muutmise eelnõu (edaspidi määruse eelnõu). TAI teeb määruse eelnõu Lisa 5 osas järgmised muudatus ettepanekud ja põhjendab alljärgnevalt esitatud ettepanekuid.	
	Määruse eelnõu Lisa 5 pealkirja ja sõnastuse „Vitamiinide ja mineraalainete minimaalne sisaldus ühe kuu keskmisena“ puhul jääb arusaamatuks, mille mikrotoitainete sisaldust antud Lisas 5 toodud loetelu avab. Puudub selgus, et kas räägitakse kogu pakutava menüü keskmisest sisaldusest või ühele kinnipeetavale pakutavatest/ettenähtud kogustest. Leiame, et samuti tuleks täpsustada, et vitamiinide ja mineraalide minimaalne sisaldus on toodud küll kuu keskmisena, kuid päeva kohta. Teeme ettepaneku sõnastada määruse eelnõu Lisa 5 pealkiri üheselt mõistetavuse tagamiseks järgmises sõnastuses“ „Vitamiinide ja mineraalainete sisaldus kinnipeetavale pakutavas menüüs päeva kohta ühe kuu keskmisena“.	Selgitame. Kuna lisas viis on alapealkirjana juba info olemas, siis eraldi pealkirja ei muuda.

	<p>Määruse eelnõu Lisa 5 täiendati ja lisati vitamiinide ja mineraalide loetelusse D-vitamiin, mis ei paikne loogilises (asu)kohas. Kuna määruse eelnõu Lisa 5 loetelus on vitamiinid esitatud loetelus kõige ees ja seejärel jätkub loetelu mineraalainetega, siis võiks ka D-vitamiin paikneda vitamiinide juures. Vitamiinid on soovituslik esitada järjes ning alles seejärel esitada kõik mineraalained. Üldiselt esitakse alguses rasv- ja siis vesilahustuvad vitamiinid ning rasvlahustuvad vitamiinid esitatakse tähestiku järjekorras. 2 Eeltoodud põhjendustele tuginedes teeme ettepaneku paigutada määruse eelnõu Lisas 5 loetlus olev D-vitamiin A- ja E-vitamiinide vahele.</p>	Arvestatud.
2.	Viru Vangla	
	<p>Edastasite vanglatele seisukoha esitamiseks ministri määruse nr 29 muutmise eelnõule (edaspidi eelnõu). Vanglate nimel esitab seisukoha vanglateenistuse haldusosakond, kes tegeleb kõikide vanglate eelarve täitmise kontrollimise ja kinnipeetavate toitlustamisega. Eelnõu seletuskirjas on välja toodud, et eelnõu koostamise tingis vanglateenistuse initsiatiiv. Antud viide on õige, kuid jääme erinevale seisukohale, et miks selline ettepanek vanglateenistuse poolt tehti. Nimelt tõi vanglateenistus juba määruse nr 29 ettevalmistamise kooskõlastusringis välja, et vanglateenistus ei näe tehnilist probleemi määruse nõuete täitmiseks, kuid põhiprobleemiks on, et määruse ettevalmistamise käigus ei lahendatud määruse vastuvõtja poolt küsimust, milliste ressursside arvel toitlustamise uued nõuded täidetakse. Nagu ka käesoleva eelnõu seletuskirjas on asjakohaselt välja toodud, siis seni kehtiva regulatsiooni järgi oli kinnipeetavate toitlustamise aastane kulu ca 1,1 miljonit eurot. Määrusega kehtestatud nõuete täitmisel oleks täiendav rahaline kulu vanglateenistuse eelarvele ca 0,64 miljonit eurot¹, ehk siis toitlustamise eelarve oleks tõusnud 58%. Tõsi, eelnõu jõustumisel ei tekiks lisakulu 2026. a eelarvele, mis on vanglateenistuse vaates tervitatav. Samas on eelnõusse täiendavalt</p>	Võetud teadmiseks.

	<p>lisatud D-vitamiini väljastamise kulu, mis 2027. aastal tähendaks veel 23,4 tuhat eurot. Rahastamise allikana on märgitud, et Justiits- ja Digiministeeriumi kaudu on esitatud rahastustaotlus RES 2027–2030 raames. Märgime, et taotlus RES raames ei kindlusta raha eraldamist vaatamata sellele, et tegemist on õigusruumi muudatusest tingitud vajadusega. Vanglateenistusel endal selliste kulutuste katmiseks kärbeta tingimustes vahendid puuduvad. Lisaks toome välja, et eelnõu seletuskiri ei kajasta aastate lõikes tõusvaid lisavajadusi päris õigesti. Eelnõust nähtub, et arvestuse aluseks on võetud THI prognoositav tõus. Samas on teada ka see, et toiduainete hinnatõus ja THI ei pruugi olla sama suure tõusuga. Nii nt on välja toodud, et 2025. a jooksul tõusis THI 4,8%, kuid toit ja mittealkohoolsed joogid kallinesid oluliselt rohkem – 6,9%². Kuna vanglateenistus on kinnipeetavate toitlustamise lisakulu puhul aluseks võtnud toiduainete hinnad ja jätnud võimalikud kõrvalkulud välja, siis tuleks ka prognoositava hinnatõusu arvestamisel aluseks võtta pigem prognoositav toiduainete kallinemine. Kui isegi lähtuda THI-st, siis tuleks lähtuda uuemast prognoosist, arvestades mh ka aktuaalset rahvusvahelist olukorda, mis tooks kaasa suurema kallinemise kui sotsiaalministeerium prognoosinud on.</p>	
3.	Siseministeerium	
	<p>Siseministeerium kooskõlastab sotsiaalministri 9. juuli 2025. a määruse nr 29 „Nõuded toitlustamisele kinnipidamisasutuses“ muutmise eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel. Seletuskirjas märgitakse: 2025. aastal oli vanglates keskmiselt 1621 kinnipeetavat päevas (päevade järgi arvutatud keskmine), sealhulgas kinnises vanglas keskmiselt 1405 ja avavanglas keskmiselt 215 kinnipeetavat päevas. Kainenema toodud isikud, kellele kinnipidamiskohas toitlustust ei pakuta, sihtrühma ei kuulu. Kokku viibis 2025. aastal vanglates 4133 unikaalset kinnipeetavat. Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi PPA) haldusalasse kuuluvates</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Täpsustatud koostöös seletuskirja mõjude peatükki.</p>

<p>kinnipidamiskohtades viibitakse enamasti lühiajaliselt ning sama isik võib aasta jooksul viibida nii vanglas kui ka arestimajas. Mõju riigivalitsemisele ja majandusele Sihtrühm 1: kinnipidamisasutused ja neid haldavad asutused Eestis on 2025. aasta lõpu seisuga kolm vanglat: Tartu, Viru ja Tallinna vangla, mille tööd juhib ja arendab Justiitsministeeriumi vanglate osakond. Arestimaja teenust osutavad Tartu ja Viru vangla ning alates 2025. aasta aprillist ka Tallinna vangla. PPA haldusalasse kuulub 13 arestimaja ja üks kinnipidamiskeskus koos arestimajaga. Lisaks laienevad muudatused ka kinnipidamiskeskustele, mida haldab Siseministeeriumi valitsemisala, kuid kuna mõjutatud isikute arv on oluliselt väiksem, on mõju sellele sihtrühmale väike ning muudatused pigem vähendavad halduskoormust ja suurendavad paindlikkust. Mõjutatud on kõik kinnipidamisasutused, kus toitlustamine on korraldatud, mistõttu on mõjutatud sihtrühma suurus suur. PPA haldusalas ei ole 13 arestimaja. Arestimajad on üksnes Pärnus, Kuressaares ja Kärđlas. Juriidiliselt on olemas ka Tallinna arestimaja, kuid seda üksnes kainenestusmaja näol. Kainenestajate suhtes kõnealust määrust ei rakendata. Kinnipidamiskeskuseid on Eestis üks, mille koosseisus ei ole arestimaja. 2 (2) Seletuskirja kohaselt tekivad määruse jõustumisega täiendavad kulud Justiits- ja Digiministeeriumil, arvutuste aluseks on võetud ca 1600 ehk kinnipeetavate arv vanglates 2025. aastal. Samas ei ole välja toodud täiendavaid kulusid PPA-le. 2025. aastal viibis (kainenestajate arv on maha arvatud):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinnipidamiskeskuses kokku 301 välismaalast, kelle keskmine viibimise aeg oli 19,6 päeva; • Pärnu arestimajas kokku 379 kinnipeetavat, kelle keskmine viibimise aeg oli 3,3 päeva; • Kuressaare arestimajas kokku 138 kinnipeetavat, kelle keskmine viibimise aeg oli 1,2 päeva; • Kärđla arestimajas kokku 16 kinnipeetavat, kelle keskmine viibimise aeg oli 1,6 päeva. <p>Kuivõrd kõnealuses määruses sätestatud nõuded laienevad ka arestimajades kinnipeetavate, kinnipidamiskeskusesse paigutatud välismaalaste ning nendega koos</p>	
--	--

	viibivate laste toitlustamisele, tuleks seletuskirjas näha ette täiendav kulu ka PPA-le.	
4.	Justiits- ja Digiministeerium	
	Lugupeetud asekantsler Anniki Lai. Kooskõlastame eelnõus pakutud muudatused Vanglateenistuse poolt. Kuigi eelarvevahendite küsimus on vanglate jaoks endiselt lahtine ning peame leidma sellele lahenduse, siis jõustumise edasilükkamine uude kalendriaastasse ning nõuete muutmine on teretulnud samm.	Võetud teadmiseks